

SAK 6.2

Fra: Sentralstyret v/Arbeidsgruppe ressursfordeling mellom lokalt og sentralt nivå i NFF

RESSURSFORDELING LOKALT - SENTRALT

Bakgrunn

Saken startet allerede i 2002. Flere avdelinger hadde en anstrengt økonomi og mente at oppgavene de fikk fra NFFs sentrale ledd ikke sto i forhold til de økonomiske rammebetingelsene. Det ble satt sammen en arbeidsgruppe som besto av tre avdelingsledere og generalsekretær. Det ble klart at avdelingene ønsket mer penger lokalt samtidig som det ble argumentert for at det sentralt var nødvendig med mer ressurser. Man kom imidlertid den gang aldri lenger enn at man fikk kartlagt den økonomiske situasjonen til de ulike avdelingene, som viste seg å være svært forskjellig fra avdeling til avdeling. En fikk dessuten delvis oversikt over de store ulikhetene i forhold til medlemstilbud og engasjement i de ulike avdelingene. I kjølvannet av dette kom flere diskusjoner opp:

- om man skulle gå over til en annen organisering av avdelingene i forhold til helseregioner
- hvordan man skulle fordele oppgaver mellom de sentrale ledd og avdelingene
- frikjøp av avdelingsleder eller ikke
- og opplæring av avdelingslederne.

Konklusjonen den gang var at man ikke ønsket å bli færre avdelinger, både pga. geografi og fordi man ønsket at medlemmene skulle oppleve en nærhet til avdelingene. Det kom ingen konkrete endringsforslag ut av dette arbeidet.

I perioden fram til Landsmøtet i 2004 ble dette stadig diskutert i avdelingslederforum. Til Landsmøtet 2004 kom en sak fra NFF avdeling Troms (sak 1.10) om å se på ressursfordelingen mellom de lokale og sentrale nivå i NFF. Saken fikk følgende vedtak:

”Landsmøtet 2004 slutter seg til forslaget fra Sentralstyret om å foreta en grundig gjennomgang av ressurs- og oppgavefordelingen i NFF. Det nedsettes en arbeidsgruppe med fem medlemmer som får i oppdrag å se på optimalisering av de ressurser NFF forvalter i forhold til organisering av arbeidet og ønsket måloppnåelse for forbundet. Arbeidsgruppen består av representanter fra avdelingene, faggruppene og Sentralstyret. Saken drøftes av NFFs ledermøter i perioden. Det legges frem en innstilling til vedtak for Landsmøtet 2007. Kostnader innarbeides i NFFs rammebudsjett for perioden. Det avsettes inntil kr 100 000 i landsmøteperioden 2005-2007”.

SAK 6.2

Saksopplysninger

På grunn av NFFs anstrengte økonomi ble oppstart av arbeidet utsatt til 2006. 17. januar 2006 ble første møte i arbeidsgruppen avholdt. Beate Ytreberg fra Sentralstyret var leder i gruppen, som ellers besto av Kari Nytrøen (faggruppen for hjerte- og lungefysioterapi), Berit Ianssen (faggruppen for psykiatrisk og psykosomatisk fysioterapi), Olai Myklebust (avdelingsleder Hedmark), Janiche Helen Pedersen (avdelingsleder Hordaland). Det ble gjort en omfattende innhenting av fakta og dokumentasjon mht. de ulike ledd i organisasjonen, blant annet størrelse og økonomisk situasjon. Faggrupper og avdelinger ble spurt om sitt forhold til og erfaringer med NFFs sentrale ledd. Noe av dette refereres i det følgende.

Avdelingene og avdelingslederstrukturen

Når det gjelder frikjøp/avlønning for de enkelte avdelingslederne, varierer det veldig. De fleste har 1/7 stilling, to avdelinger har 20 prosent, avdeling Hordaland har 40 prosent, en avdeling har 25 prosent. Avdeling Oslo står i en særstilling i forhold til funksjon og er derfor ikke sammenliknbar med de andre avdelingene. Avdelingene som har valgt å ha mer enn 1/7 avdelingsleder, bruker egne midler til dette.

Da denne ordningen ble innført på midten av 1990-tallet, var tanken at avdelingslederne skulle ta seg fri for å arbeide som tillitsvalgt. Det er usikkert hvorvidt de som har 1/7 stilling opplever at de jobber mer enn det som tillitsvalgt. De fleste avdelingslederne gjør avdelingslederjobben på toppen av egen stilling. Det anses sjelden formålstjenlig å ha frikjøp (kun Oslo og Hordaland har det).

Det har tidligere vært et LM-vedtak om at man skulle arbeide for 50 % frikjøp. Enkelte avdelinger ønsker muligens dette fortsatt, slik som for eksempel Sykepleierforbundet og Utdanningsforbundet har. Dette ville for NFF utgjøre en økning på omkring 6,5 årsverk (ca. 2.6 mill kr), og sannsynligvis også økte kontor- og driftsutgifter for enkelte avdelinger.

Avdelingene får i dag overført en basistildeling på kr 65.000 pr. år fra NFF sentralt i tillegg til 8,5 prosent av medlemskontingenten for avdelingens medlemmer. Avdelinger med flere enn 1000 medlemmer får et ekstra tilskudd på kr 60.000 pr. år. Avdelinger med "god" økonomi er avdelinger med 300-400 medlemmer og mer.

Det også variasjon mellom de enkelte avdelingenes prioritering av oppgaver, og dette antas å ha sammenheng med de enkelte styrers kompetanse og bakgrunn. Motivasjon og engasjement oppgis av flere å være den mest betydningsfulle faktor for å gjøre en god jobb.

Faggruppene

Et annet lokalt ledd er faggruppene, og blant disse er det store økonomiske forskjeller. Faggruppene økonomi er bestemt av faggruppekontingenten, og eventuelle inntekter av kurs. Faggruppene, som oppgir behov for det, får i dag et

SAK 6.2

tilskudd på kr 10.000. Faggrupper som dokumenterer ytterligere behov for midler, kan etter søknad få innvilget et ekstra tilskudd på kr 10.000.

Faggruppene føler seg tilsidesatt i forhold til medbestemmelse og innflytelse i organisasjonen og ønsker å likestilles med avdelingene. For faggruppene ligger mye av engasjementet i faget og fagpolitikken. De som har sine styremøter i NFFs lokaler, oppfattes å ha jevnt over bedre kontakt med det sentrale leddet.

Når det gjelder aldersfordelingen, later det til at avdelingsstyrene domineres av yngre fysioterapeuter, mens det i faggruppene er flere etablerte fysioterapeuter.

Sekretariatet

Ved kartleggingen av sekretariatets oppgaver og ressurser bestod sekretariatet av til sammen 26,2 årsverk, fordelt på 30 personer (inkludert politisk ledelse). Arbeidsgruppen konkluderte tidlig med at sekretariatet utfører mange oppgaver som oppfattes best ivaretatt sentralt. Det ble imidlertid også påpekt enkelte problemstillinger i forhold til dette, blant annet at mange medlemshenvendelser som kunne vært besvart av avdelingene, rettes direkte til sekretariatet. Dette påvirker avdelingenes mulighet til å bygge opp egen kompetanse til å besvare de mest vanlige henvendelsene, samt at den tid sekretariatet bruker på denne medlemsservicen, kunne vært nytt til saksbehandling.

Problemer/utfordringer for de enkelte områdene (seksjonene) ble beskrevet slik:

- Inntekts- og arbeidsforhold: Flere enkeltsaker og saker innen tariffområdene kan serves mer lokalt, andre må håndteres sentralt, særlig stat.
- Fag: Benyttes faggruppene i tilstrekkelig grad?
- Administrasjon/økonomi: Avdelinger og faggrupper kan vedlikeholde/oppdatere egne internettsider samt skrive ut rapporter fra medlemssystemet. Det forutsettes at det gis opplæring i å publisere på hjemmesiden. Administrasjonen må vedlikeholde medlemsregisteret og sørge for at det er oppdatert til enhver tid.

Arbeidsgruppen konkluderte med at det ikke bør reduseres i bemanning i sekretariatet dersom dagens aktivitetsnivå skal opprettholdes. Sekretariatets kapasitet til utrednings- og påvirkningsarbeid bør styrkes og bekrefter behov for ekstra utrederstilling (slik at sekretariatet igjen har samme bemanning for dette som i 2005).

Innspill fra Sentralstyret

- o Medlemsservice, her har mye av fokuset ligget. Bruker NFF sentralt for mye ressurser på å serve medlemmene? Er det rett ressursbruk? Kanskje må man mobilisere både avdelinger og faggrupper på en annen måte enn i dag?
- o Medlemmene tar ofte kontakt direkte til sekretariatet framfor å ta kontakt med avdelingen, også uten at avdelingene holdes informert. Når avdelingslederen kontakter NFF sentralt for medlemmet, oppnår man kompetanseoppbygging. Kompetansen lokalt avhenger også av avdelingsleders bakgrunn.
- o NFF skal også fronte og profilere NFF utad samt drive samfunnspåvirkning fra både lokalt og sentralt hold.

SAK 6.2

- Behov for mer makt til plasstillitsvalgte? Konfliktene på arbeidsplassene øker.

Det ble avholdt to møter i arbeidsgruppen før Ledermøtet i mars 2006, der kartleggingene ble presentert. Konklusjonene var blant annet:

- Det er enighet om i gruppen at det ikke skal flyttes ressurser ut i fra sekretariatet
- Det kan frigjøres tid sentralt ved å flytte saker ut lokalt. Dette kan samtidig bidra til å øke kompetanse lokalt
- Vi bør jobbe for at lokalavdelingen blir medlemmenes første kontakt, aktuelt med kampanje for å oppdra medlemmene
- Lokalavdelingen kan bidra til å sile henvendelser fra medlemmer og dermed avlaste sekretariatet slik at det der kan frigjøres tid til andre saker
- Etablere system på kontakt i avdelingen for medlemmer; telefontider, mail, system på tilbakemelding
- Etablere system for samarbeid om saker mellom avdelinger og faggrupper der det er aktuelt.

Det kom her en del innspill fra Ledermøtet til kartleggingen og til det videre arbeidet.

Arbeidet videre

Fra mai 2006 overtok Britt Rakvåg Roald som leder i arbeidsgruppen. I løpet av tidlig høst ble arbeidsgruppen enig om å forsøke å komme med noen forslag til omorganisering av NFFs avdelingsstruktur med målsetting om bedret medlemsservice, støtte til tillitsvalgte og økt innsats mht. politisk engasjement. I oktober ble det sendt ut et forslag til alle avdelinger og faggrupper der de ble oppfordret til å diskutere forslagene i avdelingene, for så å drøfte dette på Ledermøtet i oktober 2006. Fra oppfordringen refereres:

”Konklusjoner for innspillene og arbeidet så langt oppsummeres av arbeidsgruppen i korte trekk slik:

- Ressursene i sekretariatet bør ikke reduseres, men oppgavene kan i sterkere grad prioriteres om mer langsiktig planlegging, samfunnskontakt og påvirkningsarbeid
- Direkte medlemspleie/kontakt bør gjøres mer av på avdelingsnivå
- Det er store forskjeller mellom avdelingene og mellom faggruppene mht antall medlemmer, økonomi og drift
- Avdelingene bør profesjonaliseres, og dette organisasjonsleddets potensiale oppfattes som vesentlig for videre utvikling av organisasjonen
- En reduksjon i antall avdelinger kan frigjøre mer ressurser til de enhetene som blir igjen, kanskje gi mulighet for heltidstillitsvalgte i avdelingene.
- Det er kommet innspill fra ulike hold i organisasjonen om at organisasjonen er moden for strukturelle endringer
- Utgifter til drift av organisasjonen bør holdes konstant eller reduseres, ikke økes”.

SAK 6.2

Følgende punkter ble presentert fra arbeidsgruppen som ulike scenarier med hensyn til fremtidig organisering. Det ble bedt om at dette ble diskutert lokalt frem mot Ledermøtet.

Spørsmål/påstand 1:

Organisasjonsstrukturen beholdes som i dag med eksisterende antall avdelinger. Hvilken utvikling kan forventes hvis økonomiske rammebetingelser opprettholdes som i dag?

Spørsmål/påstand 2:

Organisasjonsstrukturen beholdes som i dag, men antall avdelinger halveres fra 21 til 10 slik at avdelingenes økonomiske rammebetingelser fordobles i forhold til i dag. Hvordan vil dette påvirke avdelingens arbeid?

Spørsmål/påstand 3:

Er det vilje i din avdeling til å delta i et prøveprosjekt for å vurdere effekten av sammenslåtte avdelinger?

Etter Ledermøtet fikk avdelinger og faggrupper en kort frist for å melde skriftlig tilbake en vurdering av de ulike forslagene. Det kom få innspill fra avdelingene. Innspillene ble sammen med referatene fra gruppearbeidet på Ledermøtet oktober 2006, diskutert av arbeidsgruppen i møte januar 2007. For Ledermøtet april 2007 ble følgende konklusjoner fra denne innspillsrunden presentert (9 av 21 avdelinger sendte inn svar, i tillegg gruppesvar fra Ledermøtet):

- Liten interesse for å tenke sammenslåing av avdelinger
- Fag engasjerer medlemmene, får dem til å stille på medlemsmøtene
- Avdelingene har behov for økt oppmerksomhet/aktivitet knyttet til lønn- og forhandlingsarbeid samt politisk påvirkningsarbeid
- Medlemspleie beslaglegger lite ressurser i flere avdelinger av ulike årsaker, blant annet få henvendelser
- Noen mente at hvis alternativ organisasjonsmodell skal utredes, må denne være knyttet opp mot regioner
- Ønske om mer ressurser for å stimulere til mer/bedre aktivitet lokalt er et unisont ønske, spørsmålet som følger da blir: Hvordan bør slik ressurs organiseres?

Arbeidsgruppen fant det vanskelig, ut fra de innspill som var kommet, å konkludere med hvilken modell som var fornuftig å prøve ut. Den kom derfor med et nytt forslag til Ledermøtet 2007 for organisering og styrking av NFFs lokale ledd:

Å forsøke for en begrenset periode med en ansatt "lokalpolitisk rådgiver for avdelinger og tillitsvalgte" i sekretariatet og med forutsetning at dette skal

SAK 6.2

fullfinansieres ut fra dagens overføringer. Det betyr en reduksjon i overføring av medlemskontingent til avdelingene fra 8,5 til 6,5 prosent.

Det ble en konstruktiv diskusjon rundt forslaget på Ledermøtet, og spekteret var stort mht. meninger om det. Noen mente at det var et godt forslag ut fra "en umulig oppgave", at forslaget var fornuftig og rasjonelt, og at det ville stimulere til økt samarbeid mellom NFFs lokale og sentrale ledd samt gi en kompetanseheving for avdelingslederne. Andre mente at forslaget var lite radikalt, at dette ikke løser de lokale problemer og at arbeidsgruppen burde gått mer detaljert til verks mht. oppgavefordeling lokalt-sentralt.

Arbeidsgruppen mente at dette var så langt de kunne gå mht. endring av struktur, spesielt siden endringsviljen i organisasjonen ikke er stor. De mener at det er viktig at endringer skjer i takt med organisasjonen og ikke på tvers av den.

Aktuelle løsninger/forslag og vurdering

1. Sammenslåing av avdelinger
Liten vilje i organisasjonen til å prøve dette. De avdelinger som selv ønsker å slå seg sammen med naboavdeling, bør kunne gis mulighet for dette slik at forbundet høster erfaring fra slikt samarbeid.
2. En regional organisasjonsmodell
Få eller ingen avdelinger ønsker å endre sin nåværende form, det betyr at regionmodellen i så fall måtte bli et tillegg til dagens fylkesvise inndeling. Modellen vil da bli fordyrende for NFF. Modellen oppfattes dessuten å gi dårligere lokaldemokrati, og at funksjonen som leder av regionen kan bli en ensom jobb. Modellen innebærer imidlertid muligheter for mer profesjonelle tillitsvalgte, men en region anses samtidig for stor til at man kan kjenne de lokale forhold.
3. En "lokalpolitisk rådgiver for avdelinger og tillitsvalgte" med hovedarbeidssted i NFFs sekretariat
En slik stilling vil kunne bistå avdelingene, stimulere til utvikling og initiere økt aktivitet. Sekretariatet har dag ikke avsatt ressurser til dette. Med forutsetninger om at midler til en slik nyopprettet stilling skal hentes ved å redusere dagens overføringer til avdelingene, er intensjonen å opprettholde og videreutvikle forbundet innenfor dagens organisasjonsstruktur og ressurser. Kostnader knyttet til en slik fulltidsstilling, inkludert sosiale utgifter og drift anslås til ca. kr 600.000 pr. år. Dette vil medføre at dagens overføring av 8,5 prosent av medlemskontingenten for avdelingens medlemmer må reduseres til 6,5 prosent.
Ved denne løsningen søker en særlig å oppnå bedre service og økt oppmerksomhet til avdelingene, god kontakt og koordinering mellom sentrale og lokale politikere, erfaringsutveksling samt mer hjelp til politisk påvirkningsarbeid lokalt.

SAK 6.2

Arbeidsgruppens forslag til vedtak:

1. Landsmøtet 2007 ber Sentralstyret engasjere en person som lokalpolitisk rådgiver for avdelinger og tillitsvalgte i perioden 2008 - 2010. Stillingen lokaliseres i sekretariatet og skal nytte all sin tid til å bistå avdelingene, stimulere til utvikling og initiere økt aktivitet. Stillingen finansieres ved å redusere andel av medlemskontingenten som overføres avdelingene fra 8,5 prosent til 6,5 prosent. Erfaringene fra perioden evalueres av intern arbeidsgruppe før Landsmøtet 2010.

2. Sentralstyret gis myndighet til å godkjenne prøveprosjekter for sammenslåing av avdelinger etter søknad. Eventuelle prøveprosjekter evalueres av en intern arbeidsgruppe før Landsmøtet 2010.

Sentralstyrets kommentarer

Sentralstyret oppfatter avdelingene som en betydningsfull faktor for at NFF skal utvikles som organisasjon. NFF består i dag av 21 avdelinger, 12 faggrupper, 1 fagforum og 2 økonomiske interessegrupper. Et stort organisasjonsapparat som krever oppfølging, noe det ikke har vært ressurser til i siste landsmøteperiode. Sentralstyret støtter arbeidsgruppens forslag om å prioritere avdelingene med å engasjere en lokalpolitisk rådgiver for avdelinger og tillitsvalgte i neste landsmøteperiode.

Sentralstyret oppfatter det dessuten som vesentlig at NFFs lover ikke skaper hinder for avdelinger som selv ønsker å slå seg sammen. Sentralstyret ønsker at NFF gjør erfaringer fra prøveprosjekter med større enheter i kommende landsmøteperiode og støtter således også denne delen av arbeidsgruppens forslag.

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Landsmøtet 2007 ber Sentralstyret engasjere en person som lokalpolitisk rådgiver for avdelinger og tillitsvalgte i perioden 2008 - 2010. Stillingen lokaliseres i sekretariatet og skal nytte all sin tid til å bistå avdelingene, stimulere til utvikling og initiere økt aktivitet. Stillingen finansieres ved å redusere andel av medlemskontingenten som overføres avdelingene fra 8,5 prosent til 6,5 prosent. Erfaringene fra perioden evalueres av intern arbeidsgruppe før Landsmøtet 2010.

Sentralstyret gis myndighet til å godkjenne prøveprosjekter for sammenslåing av avdelinger etter søknad. Eventuelle prøveprosjekter evalueres av en intern arbeidsgruppe før Landsmøtet 2010.